

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ
TRANSPORTO KODEKSO 30 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR.
XIIP-5013“ PROJEKTO (TAP-21-189) (TAIS NR. 21-20539)**

2021-03-05 Nr. NV-411

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl ankstesnės kadencijos Seimo narių (S. Gentvilo, V. Vingrienės, A. Gedvilienės, V. Kernagio, L. Balsio, J. Imbraso, A. Vinkaus) parengto Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (**dėl pirmumo teisės persikeliant keltais per Kuršių marias**) - nepritarti Seimo narių projektui.

3. Dabartinė situacija:

- Seimo narių parengtame Įstatymo projekte siūloma papildyti Vidaus vandenų transporto kodeksą (toliau – Kodeksas) ir nustatyti, kad „1 procentas nuo keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias (per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją) į (iš) Kuršių neriją tarifo skiriama Kuršių Nerijos nacionaliniam parkui“;

- taip pat Seimo nariai siūlo įtvirtinti patekimo į perkėlimo keltais paslaugą teikiančio vežėjo keltą pirmumo tvarką Įstatymo projekte įvardintoms asmenų ir transporto priemonių kategorijoms – nustatyti, kad „Vežėjo, atsakingo už perkėlimą keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos, į keltą pirmumo tvarka įleidžiami:

- 1) gyvenamąją vietą deklaravę Neringos mieste ir Klaipėdos miesto dalyje Smiltynėje asmenys ir automobiliai, kuriais jie važiuoja;

- 2) neįgalieji ir jų nuosavybės ar kitokiu teisėtu pagrindu valdomi automobiliai, kuriuos jie vairuoja arba kuriais jie važiuoja;

- 3) juridinių asmenų, turinčių Kuršių nerijoje registruotą buveinę, transporto priemonės ir darbuotojai;

- 4) keleivius vežančios tarpmiestinio ir tarptautinio reguliaraus susisiekimo reisų transporto priemonės;

- 5) tarnybos reikalais vykstantys greitosios medicinos pagalbos ir reanimacijos, priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų, policijos, valstybės sienos apsaugos, muitinės pareigūnų, Lietuvos kariuomenėje tarnaujančių karių transporto priemonės;

- 6) Klaipėdos miesto savivaldybės tarnybinės transporto priemonės, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, atliekantys tarnybines funkcijas ir dirbantys darbus Klaipėdos miesto dalyje Smiltynėje;

- Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1242 **Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas buvo pateiktas svarstyti Seimui.** Šiuo įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas, t. y. **pirmumo eilės patekti į keltą, keliantį per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos, suteikimas yra siejamas su teise į kelto bilieto kainos kompensavimą** asmenims ir transporto priemonėms, nurodytiems Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme.

4. Projekto esmė: Nepritarti Seimo narių parengtam Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-5013 dėl šių priežasčių:

- dėl siūlymo, kad „1 procentas nuo keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias (per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją) į (iš) Kuršių neriją tarifo skiriama Kuršių Nerijos nacionaliniam parkui“:
 - neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme nurodytų teisėkūrai keliamų proporcingumo ir aiškumo principų, nėra nurodoma siūlomos nustatyti 1 proc. tarifo dalies kaip finansinio įpareigojimo teisinė prigimtis ir mokėjimo pagrindiniai elementai – mokėjimo objektas, mokėtojas, mokėjimo tvarka ir kt.;
 - nėra įtvirtintas konkretus ir aiškus mechanizmas, **kaip nustačius siūlomą finansinį įpareigojimą būtų pasiektas galutinis Įstatymo projekto tikslas** (užtikrinti tinkamą lėšų kiekį Kuršių nerijos nacionaliniam parkui organizuojant saugomų teritorijų priežiūrą Neringos mieste ir Klaipėdos miesto dalyje Smiltynėje);
 - nėra aiškus ir Įstatymo projekto aiškinamajame rašte lieka neįvertintas poveikis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos atliekamam didžiausio tarifo derinimui ir šioje srityje galiojančiam reguliavimui;
 - Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme (KPPPF) nustatyta, kad perkėlimo keltais bilieto kaina yra kompensuojama iš Kelių priežiūros ir plėtros programos. Vertinant Įstatymo projekto nuostatą bei tai, kad KPPPF įstatymas pateikia tikslų ir baigtinį asmenų, kurių išlaidos kompensuojamos, sąrašą, **nėra aišku**, koks yra Įstatymo projektu siūlomo reguliavimo ir KPPPF įstatymo nuostatų santykis ir **kaip bei iš kokių šaltinių būtų kompensuojamas šio 1 proc. tarifo dydis nuo neatlygintinių perkėlimų**;
 - **lemtų neproporcingas** surenkamam mokesčio dydžiui perkėlimo keltais paslaugą teikiančio vežėjo patiriamas **papildomas mokesčio administravimo išlaidas** (pvz., bilietų pardavimo apskaitos principams ir naudojamai programinei įrangai modifikuoti bei pokyčiams įgyvendinti reikiams žmogiškiesiems ištekliams ir kt.) **bei papildomas vienkartinės minėtos Įstatymo projekto nuostatos įgyvendinimo išlaidas** (reikėtų keisti galiojančias perkėlimo keltais sutartis su juridiniais asmenimis). Papildomos mokesčio administravimo išlaidos **galėtų turėti neigiamos įtakos galutinei perkėlimo keltais paslaugų kainai**, o sąnaudos, patirtos įgyvendinant Įstatymo projektą, **gali turėti poveikio AB „Smiltynės perkėla“ mokamų dividendų dydžiui**;
 - **Konstitucinis Teismas konstatavo, kad ne valstybės biudžeto įstatymais išlaidas galima numatyti tik konkrečiai apibrėžtam, visuotinai svarbiam tikslui pasiekti per įstatymo nustatytą laiką ir tik tada, kai šių reikmių negalima patenkinti per vienus biudžetinius metus, tačiau jais negali būti numatomos išlaidos valstybės nuolatinėms funkcijoms vykdyti, visuomenės kasdienėms reikmėms finansuoti**;
- dėl siūlymo įtvirtinti patekimo į perkėlimo keltais paslaugą teikiančio vežėjo keltą pirmumo tvarką Įstatymo projekte įvardytoms asmenų ir transporto priemonių kategorijoms:
 - **Vyriausybė, pritardama Įstatymo projekto tikslui – įtvirtinti Kodekse atskirų kategorijų subjektų pirmumo teisę patekti į keltą, nepitaria pasirinktam šios teisės nustatymo principui ir konkrečioms reguliavimo nuostatom.** Įstatymo projekte įvardytų subjektų, kuriems suteikiama pirmumo teisė patekti į keltą, ratas nepagrįstai susiaurintas, vartojamos sąvokos neatitinka kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose vartojamų sąvokų, apibūdinančių tuos pačius ar panašius teisinius santykius;
 - Įstatymo projekto aiškinamajame rašte **nėra pagrįsta, kokiais kriterijais remiantis siūloma suteikti pirmumo teisę patekti į keltą tik daliai iš KPPPF įstatyme nurodytų subjektų** (turinčių teisę į persikėlimo keltais bilieto kainos kompensaciją), pvz., kodėl susiaurinamas tarnybos tikslais vykstančių institucijų ir (ar) tarnybų sąrašas ir kt.;
 - atkreiptinas dėmesys, kad **Vyriausybė 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1242 pateikė Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą svarstyti Seimui.** Šiuo įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas, t. y. **pirmumo eilės patekti į keltą,**

suteikimas yra siejamas su teise į keltų bilieto kainos kompensavimą asmenims ir transporto priemonėms, nurodytiems KPPPF įstatyme, nereikalaus kurti naujo mechanizmo (naujos informacinės sistemos) tikslui įgyvendinti ir užtikrins lygiateisiškumo principo įgyvendinimą, todėl, **tikslingiausia būtų svarstyti ir priimti būtent Vyriausybės pateiktą įstatymo projektą.**

5. Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Finansų ministerija ir Valstybine energetikos reguliavimo taryba, atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabas.

Aplinkos ministerija ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba informavo, kad neprieštarauja Nutarimo projektui, tačiau papildomai išreiškė poziciją dėl poreikio spręsti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos finansavimo klausimą.

AB „Smiltynės perkėla“ neprieštaravo Nutarimo projektui, tačiau atkreipė dėmesį į priemones (privažiuojamojo kelio rekonstrukcija ir kt.), kurios svarbios norint pasiekti Įstatymo projekto tikslą dėl transporto priemonių įleidimo į keltą pirmumo tvarkos.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė teikia tikslinamojo pobūdžio pastabas.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Siūloma Projektą teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt